

ชื่อวิทยานิพนธ์ : ความเชื่อในความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์
อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย : พระครูถิรปัญญาภาส ญาณุโธโร (บัวอาจ)

ปริญญา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาดาวสยาม วชิรปัญโญ ป.ธ.๖, พธ.บ., ศศ.บ., MA., Ph.D

(Pali & Theravada Buddhism)

: ผศ.ดร.สุวิน ทองปั้น, พธ.บ. (ปรัชญา), M.A. (Phil.), Ph.D. (Phil.)

: ดร.ไพฑูรย์ สวนมะไฟ ป.ธ.๔, พธ.บ., M.A., Ph.D (Bud.)

วันสำเร็จการศึกษา : ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ ๑) เพื่อศึกษาความฝันที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ๒) เพื่อศึกษาความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ๓) เพื่อศึกษาวิเคราะห์ความฝันที่มีอิทธิพลต่อของชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ชาวบ้านดงสว่างที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๕ คน, ชาวบ้านดงสว่างที่มีอายุ ๒๕ – ๕๐ ปี จำนวน ๕ คน และชาวบ้านดงสว่างที่มีอายุ ๑๕ – ๒๕ ปี จำนวน ๕ คน รวมทั้งหมด ๑๕ คน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จะนำมาวิเคราะห์โดยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ความฝันที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท คือเรื่องราวที่ปรากฏเห็นในเวลาหลับ ความฝันมีลักษณะเป็นกุศลบ้าง อกุศลบ้าง อัพยากุศลบ้าง สาเหตุที่เกิดความฝัน (๑) ธาตุกำเริบ (๒) เคยเสพมาก่อน (๓) เทวดาสงเคราะห์ (๔) บุญนิมิต ความฝันจึงปรากฏแก่ปุถุชน ๔ ประเภท และอริยบุคคล ๓ ประเภท ปุถุชน ๔ ประเภทคือ ๑) ทุกคติบุคคล ได้แก่ เปรด อสุรกาย สัตว์เดรัจฉาน ยกเว้นสัตว์นรก ๒) สุกตือเหตุกบุคคล คือ มนุษย์และเทวดา ที่ปฏิสนธิมีกำลังอ่อน ๓) ทวิเหตุกบุคคล คือบุคคลที่ไม่มีความโลภ ไม่มีความโกรธในขณะที่ปฏิสนธิ แต่ไม่มีปัญญาทางธรรม ๔) ตติเหตุกบุคคล ได้แก่ผู้ไม่มีความโกรธ ไม่มีความหลง ประกอบด้วยปัญญาในขณะที่ปฏิสนธิ ส่วน

อริยบุคคล ๓ ประเภท ได้แก่ ๑) โสดาบันบุคคล ๒) สกทาคามีบุคคล และ ๓) อนาคามีบุคคล เพราะยังมีสัญญาวิปลาส ยังไม่สิ้นอาสวะกิเลสนั่นเอง

๒. ในเรื่องความเชื่อในความฝันของชาวบ้านดงสว่าง ตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ความฝันเป็นเรื่องสำคัญอันสามารถบอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้เรียกว่า บุรพนิมิตนั้นมีจริง แม้จะดูเป็นสิ่งที่ลึกลับเหนือธรรมชาติ ที่ยังไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็นจริงได้ก็ตาม แต่ก็เป็นที่ยอมรับกันในบ้านดงสว่างว่า เป็นฝันที่สามารถบอกเหตุการณ์ล่วงหน้าได้ถูกต้องแม่นยำ การแก้เคล็ดหรือวิธีการแก้ฝันของชาวบ้านดงสว่างนั้น ถ้าหากฝันดีก็จะบอกกันตรงไปตรงมา แต่ถ้าเป็นฝันร้าย ก็จะใช้อุบายวิธีแก้เคล็ด การแก้ฝันโดยการสวดมนต์นั้น ไม่ว่าจะเป็นฝันดีหรือฝันร้าย ถ้าฝันดีก็จะส่งผลให้ดียิ่งขึ้นไป ถ้าเป็นฝันร้าย เรื่องร้ายก็จะผ่อนคลายลง ได้เช่นกัน

๓. ความฝันที่มีอิทธิพลต่อชาวบ้านดงสว่างตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ การหาคำอธิบายเรื่องอิทธิพลความฝันต่อชีวิตของชาวบ้านดงสว่าง พบว่าความฝันมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจโดยตรง และอาจที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตโดยสิ้นเชิง เพราะวิถีชีวิตของแต่ละคนก็ขึ้นอยู่กับกรรมของแต่ละคน อิทธิพลของความฝันที่มีต่อการดำเนินชีวิตของชาวบ้านดงสว่างยังหาคำอธิบายที่ชัดเจนไม่ได้ แต่ความฝันมีอิทธิพลต่อความคิดและความเชื่อ รวมถึงจารีตประเพณีของกลุ่มคนในบางพื้นที่ เพราะมีความเชื่อและจารีตประเพณีหลายอย่าง สรุปว่า ความฝันจะมีอิทธิพลต่อชีวิตหรือไม่ขึ้นอยู่กับความเชื่อของแต่ละบุคคล

Thesis Title : A Study of The Belief in Dreams Influencing Over The People in
Dongsawang Village, Huaypho sub-district, Mueng district,
Kalasin province.

Researcher : Phrakruthirapabyopart Yanatharo (Bua-ard)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Daosayam Vajirapanyo, Pali VI, B.A. (Thai), M.A., Ph.D.
(Pali & Theravada Buddhism)

: Dr. Paitoon Suanmafai, Pali IV, B.A. (Phi), M.A. (Bud.), Ph.D. (Bud.)

: Assist. Prof. Dr. Suwin Thongpan B.A.(Phi.),
M.A.(Phil.), Ph.D.(Phil.)

Data of Graduation : 31 March 2013

ABSTRACT

The objectives of this thesis were: 1) to study the description of dream as depicted in the Theravada Buddhist literature, 2) to study the belief in dream of the people in Dongsawang Village, Huaypho sub-district, Mueng district, Kalasin province, and 3) to do analytical study of dream that have effected to the people in Dongsawang Village, Huaypho sub-district, Mueng district, Kalasin province. The target population in this study was collected by mean of Purposive Sampling: 5 of the old people in Dongsawang Village whose age was 51 up, 5 Dongsawang Villagers age between 25-50, and 5 Dongsawang Villagers age between 15-25, or 15 in total. However, this thesis was conducted based on qualitative research methodology, analyzed collecting data from questionnaire, and analysis approach.

The result of the study found that

1) Dream, according to the Theravada literature, was the story that appeared during fall slept; it could be wholesome, unwholesome, or neither of both. The reasons that let's dream occur were: 1) abnormal function of psychological units, 2) used to involved with that event, 3) the sight of divine beings, 4) prognostication . Furthermore, dream occurred to the four kinds ordinary people (*Puthujana*) and three for noble individuals (*Ariya-puggala*). The four kinds of *Puthujana* were: 1) *Dukatipuggala* (hungry ghost, animal), 2) *Sukatiahutukapuggala* (human

being and divine beings), 3) *Tavihetukapuggala* (the beings who don't have three unwholesome roots in the time of fertilization but lack of wisdom), and 4) *Tihetukapuggala* (the beings who don't have three unwholesome roots in the time of fertilization and have wisdom). The three kinds of the *Ariya-puggala* were: 1) *Sotapanna* (stream-enterer), 2) *Sakadagami* (once-returner), and 3) *Anagami* (none – returner).

2) Nevertheless, the people in Dongswang Village, Huaypho sub-district, Mueng district, Kalasin province found that dream was very important. It could predict the future, prognostication, even though it was beyond any proof or academic approach. This study also found that the people in Dongswang Village pointed out the methods to correct the bad dream into somewhat positive and wholesome. That method was to chant the Buddhist chanting.

3) Last but not least, this study found that dream played great influence over the people in Dongswang Village, Huaypho sub-district, Mueng district, Kalasin province. They believed that dream had influence over the living, especially to the change of lives. The reasons for this might link to the local belief and traditional practices of the people in Dongswang Village. Consequently, dream would play much influence over each individual; however, depending on how he or she believed.